

Mýrdalshreppur
Austurvegi 17
870 Vík
myrdalshreppur@vik.is
faxnr: 4871205

Efni: Athugasemdir við tillögu að aðalskipulagi Mýrdalshrepps 2012-2028

Um umsagnaraðila

Nafn umsagnaraðila: Guðrún María Gunnarsdóttir

Hagsmunir umsagnaraðila: Ég undirrituð er annar eigandi að jörðinni Reynisholt 2-3 og húseign sem á jörðinni er og tel mig því hafa hagsmuna að gæta varðandi aðalskipulag sveitarfélagsins, og sérstaklega varðandi fram komna tillögu um að breyta legu Þjóðvegur 1 um sveitarfélagið allt frá Vík í austri og vestur fyrir Skeiðflöt.

Um forsendur og markmið aðalskipulagstillögunnar

Stefnumörkun aðalskipulagsgerðar er lýst í skjalinu *Leiðarljós og áherslur* (dags. 27. júní 2011). Þótt hér sé almennt um góð og gild markmið að ræða sem tekið er undir, þá stangast helsta áhersla skipulagstillögunnar – þ.e. breytt legu Þjóðvegur 1 í gegnum sveitarfélagið – harkalega á við öll ofangreind leiðarljós og markmið.

Um gerð skipulagstillögunnar og aðkomu hagsmunaaðila

Sú skipulagstillaga sem fyrir liggur, áhersla sem hún kynnir varðandi legu Þjóðvegur 1, og umhverfisskýrsla þar að lútandi, **hafa verið unnar án nokkurs samráðs við undirritaða**. Það stangast á við anda skipulagslaga og skipulagsreglugerðar um að haft skuli virkt samráð við íbúa og hagsmunaaðila meðan á gerð aðalskipulags stendur.

Við gerð umhverfisskýrslu skorti nauðsynlega breidd í aðkomu heimamanna og var ekki gerð tilraun til að leita eftir þekkingu og sjónarmiðum frá mismunandi áhrifasvæðum sem eðlilegra hefði verið með hliðsjón af almennum kröfum um lýðræðisleg vinnubrögð og í ljósi langvarandi deilna um þessi mál. Í matsteymi umhverfismats voru handvaldir þrír heimamenn í þeim yfirlýsta tilgangi að ljá matsteyminu staðþekkingu. Allir eru þeir hinsvegar þekktir baráttumenn fyrir umræddri breytingu á veglínu og búa allir í Víkurþorpi.

Tillaga að breyttri legu Þjóðvegur 1 – veglínan

Aðalskipulagstillagan gerir ráð fyrir mjög róttækri breytingu á legu Þjóðvegur 1 um sveitarfélagið. Markmiðin með færslu vegarins, sem rakin eru í inngangi draga að umhverfisskýrslu, eru í senn fábreytt og einhliða og varða einkum öryggi og styttingu. Í drögunum er ekki lagt mat á umhverfiskostnað og heldur ekki hvernig sambærilegu öryggi megi ná með öðrum valkostum án teljandi umhverfisfórna.

Veglínan eykur til muna land sem ætlað er undir samgöngumannvirki á svæðinu, sem nemur nærri 60 hekturum, þrátt fyrir að Mýrdalur sé mjög landþröngur og skammt sé milli fjalls og fjöru. Veglínan skerðir sömuleiðis verulega landbúnaðarland frá og með Hryggjalandi, eftir endilöngu Dyrhólahverfi, ofan Dyrhólaóss og þvert í gegnum Reynishverfi. Hún liggur á mörkum og/eða innan svæðis á náttúruminjasrá þar sem eru leirur, mýrar og annað votlendi við Dyrhólaós sem nýtur verndar samkvæmt íslenskum lögum og alþjóðlegum samningum sem Ísland er aðili að. Veglínan spillir landssvæði sem varðveita ber sem eina heild sbr. umsagnir frá Umhverfisstofnun og fleiri umsagnaraðilum sem áður hafa borist um svipaða tillögu.

Austan Reynisfjalls er gert ráð fyrir að veglínan liggja eftir fjörukambinum örskammt sunnan íbúðabyggðar, barnaskóla og íþróttasvæðis og nærri líffræðilega og vistfræðilega merkilegum búsvæðum sjófugla, smádýra og gróðurs í austurhlíðum Reynisfjalls. Með þessu yrði Víkurfjöru, ásynð hennar og aðliggjandi svæða og gildi hennar til náttúruskoðunar og útivistar fyrir heimamenn og ferðamenn stórspillt. Byggðin yrði með þessu slitin úr náttúrulegu samhengi við ströndina. Hljóð- og efnamengun í áður friðsælli byggð syðst og vestast í gamla þorpinu mundi aukast að mun. Sérstaða Víkurfjöru og Víkurþorps sem ferðamannastaður mun að sama skapi skaðast ómetanlega.

Færsla þjóðvegjar niður undir sjó vekur einnig spurningar um öryggi vegfarenda, einkum ef til koma flóð af völdum eldgosa, ölduróts í óveðrum og hækkandi sjávarstöðu með hlýnandi loftslagi.

Umhverfisskýrslan

Við lestur umhverfisskýrslunnar vekur athygli að fyrirhuguð færsla þjóðvegjar niður undir sjó er ekki í samræmi við fjölmargar áætlanir opinberra aðila. Þetta er dregið saman í töflu í 7. kafla umhverfisskýrslunnar.

Þá kemur einnig víða fram í texta umhverfisskýrslunnar að færsla þjóðvegjarins er í ósamræmi við mörg leiðarljós og markmið skipulagsvinnunnar með því að vegagerð á láglandi Mýrdalsins „*mun koma til með að raska votlendissvæðum og landbúnaðarlandi*”, og „*Hringvegur á milli Víkurfjöru og þorpsins er líklegur til að skerða aðgengi að fjörunni að hluta og vera verulega áberandi mannvirki*”).

Í skýrslunni er fjallað um óvissu um umfang áhrifa, sem eðlilegt er í ljósi skorts á rannsóknum á náttúru og umhverfi, en þrátt fyrir það er niðurstaða skipulagsvinnunnar að óvissan sé ekki það mikil að hún takmarki möguleika til að taka ákvörðun um legu vegar, og er varúðarreglan um að náttúran skuli njóta vafans hvergi nefnd á nafn í skýrslunni.

Það verður að teljast verulega ámælisvert að varúðarreglunnar um að náttúran skuli njóta vafans skuli hvergi getið í skýrslunni og að hún virðist ekki að neinu leyti lögð til grundvallar rökstuðningi fyrir niðurstöðum matsvinnunnar.

Samantekt

Ljóst má vera að færsla þjóðvegur 1 samkvæmt aðalskipulagstillögunni niður undir sjó og í göngum í gegnum Reynisfjall er óraunhæf. Má benda á eftirfarandi atriði því til stuðnings:

- Vegagerðin leggst eindregið gegn þessari hugmynd. Þetta kom skýrt fram í umsögn Vegagerðarinnar, dags. 2. júlí 2009 um aðalskipulagstillöguna 2009-2025. *Þetta sjónarmið Vegagerðarinnar hefur ekki breyst.*
- Vegagerðin telur umferðaröryggi vegfarenda síður tryggt verði þjóðvegur 1 sunnan byggðarinnar í Vík en ofan hennar.
- Framkvæmdin er ekki í tillögu að samgögnuáætlun 2011-2022.
- Vegagerðin metur það svo að jarðgöng í gegnum Reynisfjall komi ekki næstu 25 árin.
- Skv. upplýsingum Vegagerðarinnar hefur áætlaður framkvæmdakostnaður skv. frumdrögum að vegasamgöngum um Vík til framtíðar (útg. í nóvember 2008), hækkað um 30%, sem þýðir að kostnaðurinn við veglínu skv. aðalskipulagstillögunni er vel á 5. milljarð króna. Í 29. grein Vegalaga nr. 80/2007 segir: „Ef þjóðvegi er að ósk sveitarstjórnar valinn annar staður en Vegagerðin telur æskilegt og það leiðir til aukins kostnaðar er heimilt að krefja viðkomandi sveitarfélag um kostnaðarmun“.
- Í engum af umsögnum lögboðinna umsagnaraðila við aðalskipulagstillögu Mýrdalshrepps 2009 – 2025 er lýst stuðningi við fyrirhugaða veglínu.
- Með auglýsingu aðalskipulagstillögunnar 2009 – 2025 voru sjónarmið Vegagerðarinnar, Umhverfisstofnunar, Fuglaverndarfélags Íslands, Landverndar, Náttúruverndarsamtaka Suðurlands auk margra einstaklinga og landeigenda virt að vettugi og gengið eins langt gegn sjónarmiðum þessara aðila eins og mögulegt er.

Undirrituð hvetur sveitarstjórn Mýrdalshrepps til að hverfa frá hugmyndum um færslu veglínu þjóðvegur 1 og styðja þess í stað endurbætur á núverandi vegarstæði í Gatnabrún sem Vegagerðin leggur til. Sá kostur hlífir náttúrunni, bætir öryggi og greiðfærni til muna, er í tillögu að samgönguáætlun 2012-2022, og kostar brot af áætluðum kostnaði við færslu veglínu þjóðvegur 1.

20. nóvember 2011

Virðingarfyllst,

Guðrún María Gunnarsdóttir

Kt. 110745-2739

Tröllakór 14

203 Kópavogi.